

جمهوری اسلامی ایران
مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ۲۱۹، قفسه: ۹۵
تاریخ: ۱۴/۹/۱۳۹۵
پست:

حضرت آیت الله جنّتی «دامتبرکاته»
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه نهمصد و چهلم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۶ مشتمل بر بررسی یک نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور، نامه دیوان عدالت اداری به شرح دادخواست تقدیمی مدعی خلاف شرع بودن تصویب نامه شماره ۱۳۲۶۰۰/ت/۵۲۷۰۳ هـ - ۱۳۹۴/۱۰/۱۲ هیأت وزیران، از طرف آقای احمد رضا جهان‌اندیش.

بررسی: حاصل ایراد اگر مصوبه یاد شده مربوط به سال ۱۳۹۴ باشد خلاف مقررات و نیز خلاف شرع می‌باشد چون موجب ضرر به افرادی است که جنس را به قیمت کمتر فروخته‌اند. جواب اگر مقررات مربوطه موارد بسیاری مثلاً دویست یا سیصد مورد باشد این مقدار تغییرات جزئی محسوب می‌شود و قهراً اشکالی ندارد.

برخی از اعضاء: در مصوبه هیأت وزیران استناد به قانون مصوب مجلس ننموده است بلکه استناد به اصل ۱۳۸ نموده که تهیه و تصویب آیین‌نامه کار دولت است پس اشکال خلاف وقت مقرر و خلاف قانون بودن وارد نیست. ولی چون خلاف فرمایشات مقام معظم رهبری می‌باشد و مثلاً موجب تورم است خلاف اصل ۱۱۰ و خلاف شرع است که باید مورد بحث قرار گیرد.

حق مطلب این است که شاکی مصوبه را بدلیل این که موجب تورم و ورود ضرر به افراد است آن را خلاف فرمایشات مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» و خلاف شرع دانسته است و چون در مصوبه مجلس تهیه و تصویب آیین‌نامه را محدود به پایان سال برای اجرا در سال آینده نموده است بناء علیه هیأت دولت حق تصویب آیین‌نامه را برای اواخر سال ۱۳۹۴ نداشته است و تصویب آیین‌نامه در غیر وقت مقرر حقی برای دولت نیست تا بتواند آن را تصویب کند و اگر شک در ثبوت این حق داشته باشیم حکم به عدم ثبوت آن می‌کنیم. این حاصل ایراد شاکی به تصویب نامه مزبور است.

اما واقع قضیه این است که مصوبه مجلس به طور مطلق اجازه تصویب و یا تغییر آیین‌نامه اجراء را به هیأت دولت داده است الا این که زمان تصویب آن را اواخر سال تصویب برای اجراء دو سال آینده می‌داند و این اجازه حق تدوین و تغییر آیین‌نامه را به دولت می‌دهد و بالطبع این آیین‌نامه مشمول آیین‌نامه قوانین که در اصل ۱۳۸ قانون اساسی ذکر شده است نشود و بالتبّیحه هم مصوبه مجلس و هم اصل ۱۳۸ قانون اساسی اختیار تهیه و تصویب آیین‌نامه را به هیأت دولت می‌دهد و هیأت دولت نیز در تصویب آیین‌نامه مذکور به اصل ۱۳۸ قانون اساسی استناد کرده و به جا است.

بر این اساس ایراد به تصویب آیین‌نامه از راه این که در وقت غیر مقرر قانونی تصویب شده است و یا از این راه که حق تصویب داشتن هیأت دولت مشکوک است و باید حکم به عدم آن کرد، وارد نیست. البته مفاد آیین‌نامه تدوین، آیین‌نامه کلی است و با توجه به مفاد ماده ۴ قانون مقررات صادرات و واردات از اول سال ۱۳۹۵ قابلیت اجراء دارد و با توجه به گسترده بودن مفاد آیین‌نامه اجرائی ایراد استلزام تورم و مانند آن پیش نمی‌آید و خلاف شرع شناخته نمی‌شود و اگر موارد ذکر شده در مصوبه را موارد جزئی بدانیم که اصلاً ایرادی متصور نیست. بناء علیه مصوبه مذکور هیچ ایراد شرعی یا قانونی نخواهد داشت.

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان
از طرف: محمد مهدی سبزه‌دیده